

F O A I E

пентрѣ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 36.

Luni, 6. Septembrie.

1843.

ЦИГАРА ЧЕА ДИПТЫЪ.

(О дптыпларе адевѣратъ.)

Сънт дп вѣада отълѣи зпеле мѣште атыт де кѣмпѣитоаре, дпкѣт дѣпъ че аѣ трекут, те вѣци ла еле апи дптреци ка ла неще съвенѣре де ферицире саѣ неферицире. Чѣне поате съши вѣте валѣл съѣ чел дптыѣ, аторѣл чел дптыѣ, мѣстеделе челе дптыѣ? Асѣл стѣ ши дпайнтеа фантасиеѣ меле вѣѣ дескриѣ съ цѣгара теа чеа дптыѣ, дар нѣ дптр'о лѣмпѣ стърѣлѣчитъ а ферициреѣ меле, чѣ дпн контрѣ дптр'о зтѣрѣ неагрѣ поптатѣкѣ, арѣкѣнд зп ѳзм дпнекѣторѣѣ несте тоатъ вѣада теа.

Ерам токна дп апи ачеѣа, кѣнд дпчеп а ресѣри тѣпърѣлѣи треѣ патрѣ перѣшорѣ дп варѣѣ, каре'л ѳак съши дпкѣпѣѣаскѣ ши де ферицири, че ва съ ле кѣщѣце прѣп вѣрѣвѣа са. Че тѣпърѣ де ферицире, че тѣпърѣ де сперѣндъ ши де поесѣе! Дп тоатъ дѣмѣнеада дпѣи мѣстрам перѣшорѣи, порѣпчѣндѣле съ стеа дп дреапта саѣ дп стѣнга, кѣрлѣгаѣи дп сѣс, саѣ дп жос дѣпъ кѣм дпѣи сѳѣтѣѣа жѣрналѣла де модѣ, че ера зпѣка теа ѣкоапъ дп касѣ, ѣар дѣпъ че'мѣ ѣспрѣвѣам тоалета мѣстеделор, кареа дпѣи рѣпѣа кѣтева ѳре де дѣмѣнеаѣдъ, апѣкам кондеѣѣл ши ѳѣчѣам треѣ патрѣ е-

леѣи ла некѣпоскѣта аторезѣ. Че, ла некѣпоскѣта? Ачеаста п'о съ маѣ ѳѣе. Дп редѣт ла вал вѣзѣѣѣ ѳ фетѣдъ, че мѣ се пѣрѣа, кѣ а ѳѣкѣт'ѳ патѣра аѣзме пентрѣ вѣстрѣле ѳантасѣеѣ меле. Мерѣл еѣ чел ѣшор, ка а зпѣѣ пасерѣ дпн аер, окѣи еѣ чеѣ негрѣи ка корѣл, коралеле еѣ, ах, дпѣи роѣѣсе ѣпѣма, маѣ пайнте де а ши кѣѣета, кѣ ѣ лѣрѣ кѣ перѣкѣл.

Авеам поѣ жѣпѣи дп мѣжлокѣл пострѣ не зпѣл че тречѣа де кѣпоскѣторѣѣ де лѣме, зп берѣапѣ, зп вѣтѣторѣѣ де злѣдѣ, зпѣл де ачеѣа, карѣи се пар кѣ п'аѣ пѣчѣ ѳ кѣпрѣндере алта, декѣт съ поарте жѣрнал деспре тѣпър ши вѣтрѣн дп четате. Не ачест ероѣѣ кѣ тѣпѣши галѣне дп вѣзѣѣѣ дп вѣчѣпѣтатеа теа; дп апѣкаѣѣ де мѣпѣ, дптревѣндѣ'л аша прѣп треакѣт, чѣне ѣ ачел дпѣер че с'аѣ змѣлѣт а вѣпѣ жос не пѣтѣнт, ла поѣ трѣпърѣ слѣте, — кѣчѣ дптр'адѣвѣр челеалате ѳетѣде, — съ мѣ ѣерте — 'не лѣпѣгъ ачѣеа ера пѣмаѣ неще слѣте. —

Отъл теѣ дпшѣи лѣпѣи окѣларѣи де окѣи ши дпчепѣ а кѣѣта дѣпъ зѣпа теа, че ѣо арѣтасем.

„Ачѣеа кѣлеа?“ мѣ дптревѣѣ ел.

„Дар, ачѣеа кѣ кѣпѣпѣа де трапѣаѳѣри алѣи не кап.“

„Ачеа есте Емма лѣи Б.“

„Аша?“

„Татѣл съѣ е зп компаніон ал арендаторѣлѣи фѣричеї де зѣхар, дн депѣртаре де дѣб ъре де ачі; Емма локѣиѣе ла о тѣтѣшѣ а са, о смеоайкѣ а пайвѣї, vezі о тѣ коло съѣрчїта ачеа палїдѣ шї зскаѣтѣ кѣ пасѣл чел плеоцїт? Фетїда е дн анії чеї дїнтѣї, саѣ пе скѣрт, че съ маї тѣїпѣїеск, шїї тѣ, певѣпѣ, кѣм съпт еле атѣпчї, пѣпѣ акѣм дїкѣ п'аре пе нїме де аморезѣ, кѣчї е аморезатѣ дн лзтеа тоатѣ, дн тоате зїлеле мерѣе ла вїсерїка катедралѣ, шїї локѣиѣе шапте касе депѣртатѣ де мїне, дн каса чеа нѣз кѣ балкон дн катѣл чел дїнтѣї.“

Атѣта ера деетѣл пентрѣ мїне, маї тѣлѣт пѣ dorїам нїмїк. Маї фѣкѣїз кѣтева тѣрѣрї прїн салон, дар артїстѣл меѣ де соѣ тѣ вѣпа песте тот кѣ окїї. Днсѣѣршїт смебаїка де вавѣ дшї пѣзї патѣра, кѣчї пѣпт доїспрезечѣ се депѣртѣ, рѣїпндѣмї пе екѣпна теа Еммѣ.

Дн мїнѣтѣл ачела, шїїетѣ Дѣтпезѣѣ че аплекаре сїмѣїїѣ дн мїне пентрѣ прїетїпѣл меѣ Теодор, че мї дѣдѣсе днкѣпощїндареа деспре Емма. Маї пайнте п'авеат обїчеїѣ а мерѣе пе злїда лѣї; дар акѣм дн черчетам дн тоатѣ септѣмѣна де дѣб ъорї, маї тѣрѣїѣ тот а доазї, шїї дн зрѣтѣ ажѣпсесем де стам тоатѣ зїоа ла дѣпсѣл, ачі мї се днплїнї ворѣа ромѣнеаскѣ: „пентрѣ фѣрагѣ шїї фѣаїеа дї е драгѣ.“ Орї шїї зпде аш фї авѣт еѣ а мерѣе, дрѣтѣл меѣ тревѣїа съ фїе пе ла каса чеа нѣз кѣ балкон, шїї съ vezї, кѣ прїн деаса черкаре ажѣпсеїѣ ла атѣта, днкѣт афлаїѣ пе че време се афлѣ Емма дн дѣрѣптѣл флорїлор шезѣнд ла тавѣретѣл съѣ чел мїк.

Дн скѣрт авѣїз оказіе а тѣ мїнѣпа де аѣерїтеа фетеїаскѣ. Орї шїї кѣт де сїлїтоаре ера Емма кѣ лѣкрѣл съѣ, тот тѣ прїченѣсе, кѣ еѣ тот ла ачеа ѡрѣ тѣ обїчпѣїеск а трече пе дїнаїптеа касеї лор, шїї кѣ пѣрѣреа арѣпк о кѣтѣтѣрѣ асѣпра валкопѣлѣї. Де кѣтева орї мї се пѣрѣ кѣ о вѣд рошїнд; шїї пѣ тѣ дншеласем, кѣчї дѣпѣ кѣтева зїле, о вѣзѣїз рѣдїкѣндѣсе ка о рецїпѣ шїї мергѣнд дн касѣ, дндатѣ че мї зѣрї кѣтѣтѣра теа. Ачі кѣдетам дн мїне, п'о съ їспрѣвїм пої романѣл пѣстрѣ аша тїрѣпеще. Дн чеа маї проаспѣтѣ а теа тречере пе ла каса кѣ валкоп їарѣшїї о вѣзѣїз сѣрїнд дн сѣс кѣм тѣ прїченѣ, еѣ днст кѣ фаѣа зѣпѣчїтѣ, тѣ фѣкѣїз кѣ тѣ зїт ла порї, ка шїї кѣм аш прївї дѣпѣ тїмп, де е серїп саѣ пѣорос, еа атѣпчї днїї зїтѣї пентрѣ днтѣїа ѡрѣ шїї се пѣсе їарѣшїї жос. Дн зїоа ачеста пѣдеат еѣ, кѣ еа днїї респонде кѣтѣтѣрїлор мїле; пегрешїт кѣ modestia*) теа о вїрїсе. Ба, чеї маї тѣлѣт, еѣ днїї дам кѣ сокоѣеалѣ, кѣ еа тѣ шїї аѣѣоапѣтѣ; лѣкрѣ ста дн мѣпа еї фѣрѣ їсправѣ, шїї о ведеат кѣ се зїтѣ лѣпг дн сѣс кѣтре злїда, пе кареа тѣ обїчпѣїам еѣ а венї.

Ворѣеле пѣ съпт дн старе амї еспрїма шїї а дескрїе фѣрїчїреа, дн кареа днотам дн тот декѣрѣл ачестѣї тїмп, ера о атедїре, о адеѣратѣ веѣїе а аморѣлѣї, зп делїр дѣлче че тѣ кѣпрїнсесе пе мїне. Нѣ ера ом, кѣї съ мїї пот днкреде фѣрїчїреа. Еѣ п'ашїї фїї кѣреѣт кѣ порочїреа, дн каре тѣ афлат, маї поате авеа вр'о треапѣтѣ маї днпалѣт, шїї їатѣ кѣ авѣ.

Мѣ тѣсасем де тоате кортепїрїле; сїп-

*) Смеренїа?

гър ла о касъ тѣ маї дъчеат ши аколо
 дикъ вѣмаї дїп респект деосебит, ши токма
 ачестѣ касъ фѣ локъл, unde дѣтълїиѣ
 дїп дѣтѣмпларе пе Emma ла фетїда касеї
 ачестеїа, ши о прївїїѣ дїп крещет пълъ 'н
 тълїи, ва чеї маї де дїсепнат, къ ачі пѣ-
 тѣїѣ ши ворвї къ дѣнса. Дѣтр'адевѣр къ
 пѣ тѣ дѣшъласем, modestia mea, сѣїрѣа
 че авеам, фѣдѣсе ла фетїдѣ о импресїе
 шоарте маре; дѣї ворвї прїетїнеще, ши
 дѣ скѣрт афлаїѣ ѳра дѣ кареа се озїч-
 пѣїнеще фа авенї ачі ла прїетїнѣшї. Еѣ пѣ лї-
 псїам нїчі одатѣ; ши къ тоате къ ерам modest,
 дѣтре ной тот къ се дѣчїнсе о дѣцеледере.

Кѣм вор ешї дѣ вртѣ тревїле ачесте
 але їнїмеї ла кп кѣпѣтѣїѣ, дѣкѣ пѣ авїка-
 сем аїтї калкѣла. Пѣрїндї 'н авеам, ши а-
 тѣрпам къ тотѣла дела ва зпкїѣ вѣтрѣл
 дар авѣт; апої чїне пѣ шїе, кѣм сѣпѣт вѣ-
 трѣнїї. Ал теѣ ера де чеї рѣнїнїдї, дїп
 ледеа веке, дѣ фѣндѣл їнїмеї сале вѣн,
 дар егїст пе кът се поате. Дѣтре про-
 прїетѣдїле лї челе вѣне ера ши дѣшпетрї-
 та вѣр авѣпра тѣбакѣлї (тѣтѣпѣлї). Дїп
 фабрїка са аѣ лѣпѣдат адесе пе чеї маї
 їстедї вѣрѣадї сїпгѣр дїп ачел мотїв, къ
 вѣ се пот пѣрѣсї де вѣтѣл чївѣкѣлї.
 Ла ел пѣ прїндеа лок рѣгареа нїчі фѣгѣ-
 дѣнїдї де а пѣ маї фаче ачесеа, че лї пѣї
 плаче, тоате ера де прїсос, дела че а ро-
 стїт одатѣ пѣл маї пѣтеа мїшка сѣфлет
 де ом. Кѣ тоате ачестеа вѣгрѣнѣл теѣ
 зпкїѣ ера зп ом авѣт ка стѣпѣл, ши тѣ
 хотѣрѣсе де кїропом, маї вѣн кѣцет пѣї
 пѣтеа да мїптеа дѣкѣт ачеста, къчї пѣ-
 рїндїї теї фѣсесерѣ лїпїдї де сѣрачї.

Треава їнїмеї меле дѣшї тѣна кѣрѣл
 сѣѣ дѣ лїпїще. Дѣ четате се фѣкѣсе ве-
 сте, къ еѣ дела вѣтрѣнѣл воїѣ сѣ ерезек,

пѣ ерам дар вѣрѣп ом пѣ'нсемнат. Zidind
 пе ачестеа фетїда Emma, дѣшї фѣкѣ зп
 плап де а тѣ фаче кѣпоскѣт пѣрїндїлор
 сѣї. Рѣделе еї се дѣцелесерѣ дѣтре сїне,
 ва сѣ серѣезе ономасѣл татѣлї еї, каре
 ера сѣ фїе песте опт зїле, ла зп сат аф-
 рѣ; дѣ зїоа ачесеа ерам сѣ мерг ши еѣ а-
 коло, сѣ'мї комплїментезѣ пе Emma, сѣ
 тѣ анропїїѣ де маса еї; їар еа сѣ тѣ
 презенте пѣрїндїлор сѣї, карїї апої негр-
 шїт къ м'ар їнїта ши ла масѣ.

Зїоа чеа крїтїкѣ се анропїа. Кѣ о
 сеарѣ маї ваїнте прїїмїїѣ къ рѣващ дела
 зпкїѣл теѣ, дѣ каре тѣ дѣнїїндѣзѣ, къ
 пе дѣнїнека вїїтоаре ел ва ажѣнде ла Прага.
 Дар фїндѣкѣ зпкїѣл теѣ авеа одїчеїѣ а къ-
 лѣторї тот'авна къ оказїа са, аша ел дѣ-
 пѣ кѣметѣл теѣ, пѣ пѣтеа ажѣнде ла оре-
 цѣл акѣм доменїт, дѣкѣт вѣмаї пе дѣсе-
 рат, дрїп вѣрмаре дѣн'амеаї дѣшї пѣтеа ре-
 тѣнеа спре скоцѣрїле меле. Мѣ дѣсеїѣ
 ла прїетїнѣл Теодор, ва сѣ мїл їаѣ де то-
 варѣн пе кале. Сѣрпрїнс де вѣкѣрїеа їнї-
 меї меле, дѣ дѣкредїндѣїѣ секретѣл теѣ,
 кѣмѣкѣ оперезѣ (пѣдѣждѣїеск) а афла дѣ
 сатѣл че мердем, о фетїдѣ чеїмї е маї
 скѣпнѣ доар ши дѣкѣт вїїаца, вѣрїѣ сѣ зїѣ,
 къ 'мї е аша де пѣкѣзѣт, дѣкѣт п'анї а-
 веа дѣтрѣ нїмїк, амї пѣне дѣнтрѣ дѣнса
 вїїаца дѣ перїкѣл.

„Doamne, че прост теаї гѣтїт,“ дѣшї
 зїсе прїетїнѣл къ зп топ комїк. „Ачесеа е
 легѣтѣрѣ де гѣт, ачесеа 'дї е машина, кънд
 кѣрпа та е маре дестѣл; зїте коло, къ нїчі
 пѣлѣрїа пѣ 'дї е перїатѣ! Адѣвѣрат къ фѣр-
 мос те вѣї презента! Стѣї пїдѣл, ши еѣ
 дї ле воїѣ дїреѣе тоате, апої лѣгѣм зп тѣ-
 цїп де цїгаре ши pornїам ла дрѣм.“

„Цїгаре!“ стрїгаїѣ еѣ сѣрпрїнс. „Доар
 *)

пъ пентръ mine?“ Къчи еѣ, ка съ пъ съ-
пър vanitatea (дешертъчѣзна) знкѣлѣ меѣ,
пъ безсъм дп виаца mea фѣт de тѣвак.

Ба пентръ tine. Къчи кѣт аї пѣтеа
тѣ съ те ивещѣ ла зп лок пѣвѣк, кѣт аї
пѣтеа тѣ фаче вр'о импресіе асѣпра знеї
inimї фетеїещѣ, фър' а словоzї dїn tine
фѣт дп кїпѣл зпѣї локомотїв? Нѣ те дп-
протївї! Іатъ еѣ воїѣ фї аша de галант,
дцї воїѣ da цїгара mea: „Тѣ ещї алт A-
donic.“

Хотърѣреа прїетїнѣлѣ меѣ, каре, лас
къ ера маї вѣтрѣп, апої авае шї тѣлтѣ
есперїпцѣ дп манїерѣ, прїп зртаре шїеа
маї бїне че'тї лїпсеце, пентръ ка съ пот
фїгѣра дпаштеа dameї меле, тѣ фѣкѣ съ
тѣ съпѣїѣ. Ел се апѣкѣ шї'тї дндрептѣ
тоалета, апої не пѣсърѣт дп фїакѣр, шї
днчепѣрѣт веселї а тѣїа пѣлбереа de не
дрѣтѣла че не дѣчеа ла сатѣл, знде цїптам.

Токма не дѣдѣсерѣт жос dїn трѣсѣрѣ
шї апрїнцесерѣт цїгареле, кѣ кѣцет, ка съ
дптрѣт дп каса че ера хотърѣтѣ пентръ
соареїѣл, ла каре плекасерѣт, кѣнд іатѣ
къ вѣд стѣнд дпаште'тї о фїгѣрѣ, че тѣ
дпспїтѣнтѣ маї кѣтплїт декѣт не прїп-
цѣл Хамлет дѣхѣл татѣлѣ сѣѣ. Зпкѣл
меѣ ста дпаштеа mea, дптрег кѣт ера.

„Іатѣ поама de непот,“ стрїгѣ вала
de зпкѣїѣ. „Бїне, къ ам венїт кѣ поща:
акѣт дцї даѣ еѣ дп зрѣма країлїкѣлѣ тѣѣ.“

Авїа rostїce кѣвїнтеле ачесте, шї пѣ-
маї декѣт венї тѣпа лѣї чеа дреаптѣ дп
о атїпцере кѣ фаца mea, каре операцїе дп
вїаца de котѣп се пѣтеце палтѣ. Пѣ-
лѣрїа дпї свѣрѣ de не кап шї цїгара dїn
гѣрѣ. Дѣпѣче дпї венїѣ дп орї, шї тї ле
рѣдїкаїѣ не амѣндобѣ, вѣзѣїѣ дптр'ѣп пѣор
de пѣлбере свѣрѣнд зпкѣл меѣ кѣ трѣсѣра.

Еѣ ерам петѣпгѣїат, dar Teodor тѣ
дпкѣражѣ зїкѣнд: „С'аѣ фѣкѣт шї с'аѣ испрѣ-
вїт, кѣцетѣ акѣт дп че кїп съ не испрѣвїт
треава поастрѣ.“

Исправаї гата, пеам апрїнц цїгареле de
ноѣ, шї ам дптрат дп грѣдїнѣ. Dar еѣ не
лѣпгѣ че ерам зп тїпѣр не dedat дпкѣ кѣ
грѣдїнеле, апої акѣт ерам шї зѣпѣчїт; ам
дпчепѣт а зѣвѣла дп сѣс шї дп жос, ла
тїжлокѣл грѣдїнеї вѣзѣрѣт ашезатѣ маса
пентръ соарѣ, еѣ зѣрїїѣ шї не Emma, кареа
дпї зїмбї, dar п'авѣїѣ кѣраж аї респѣнде
кѣ кѣзѣтѣвѣра; че сїмцїам еѣ дп пѣзптрѣл
меѣ, дпкѣ пѣ сїмцїсем нїчї декѣт дп вїаца
mea. Тоате дпї пѣреа галвїне дпаштеа о-
кїлор; пентѣл тї се вѣтеа дпкѣ de спаштѣ,
їнїма'тї третѣра; сѣпцїеле дп сїмцїам кѣт
тї се сѣїе ла креерї.

„Прїетїне,“ тѣртѣраїѣ еѣ кѣтре Тео-
dor, шї тѣ цїнеам de брацѣл лѣї третѣ-
рѣнд, „еѣ пѣ цїїѣ, че с'тї'тї фїе.“

Teodor прївї ла mine шї дпчепѣ а рї-
de. „Дцї трече,“ зїсе ел, „Тѣ цїїѣ коло
дп вале їсворѣл ачела: дѣте шї'дї спалѣ
фаца шї чеафа, апої те ашазѣ пѣцїп не
еарѣл ла зѣвѣрѣ.“

Дп аскѣлтаїѣ, dar нїмїк тѣ фолосїїѣ.
Фїндкѣ тѣ афлат дптр'о старе аша de тї-
кѣлоасѣ шї десператѣ, кѣт пѣ тѣ маї сїм-
цїсем нїчї одатѣ, тѣ арѣнкаїѣ не ѣарѣл
verde дп пѣдѣре. Сїмцїрїеле тѣ пѣрѣсїсе-
рѣ кѣ тотѣл, пѣ ера вр'о сперїпцѣ de скѣ-
паре, dїn прїчїнѣ кѣ рѣл меѣ крещеа тре-
птат. Кѣнд тѣ поменїїѣ, апѣае соареле.
Мѣ скѣлаїѣ шї тѣ дѣсеїѣ дп грѣдїнѣ сѣс
шї дп жос, dar нїчї Emma кѣ пѣрїпцїї сѣї,
нїчї Teodor пѣ се маї афла. Че маї авеам
сѣ фак, декѣт сѣ тѣ дпторк петѣпгѣїат шї
апроане de десперацие ла локїпца mea.

„Ап димінеада віітоаре тѣ поменійъ къ шарлатанъ de Теодор. „Асквѣтъ фрате,“ дѣмі зиче ризѣнд, „че шод зѣмлаіѣ еѣ іері. Тѣдї веі адѣче аминте, кѣнд не пѣмвам прин редѣт ла вал де о фетіцѣ фрѣмоасѣ Емма? Акипзіещецї, еа вре сѣ пресептезе іері не зп кавалерїз татѣсѣ ла масѣ, спре каре скоп аѣ фост шї прегѣтїт не пѣрїндї; — дар ел — інімѣ де іепѣре че а фост, нѣ с'а арѣтат де лок. Пѣрїндїї о дитреавѣ, дѣї дп сѣс, дѣї дп жос, кавалерѣ пѣї ка 'п палмѣ, еа дп копѣсія че се афла, п'авѣ че се факѣ, декѣт сѣ тѣ пресепте не міне, че тѣ івіїз аколо; скѣрт, еѣ тѣ дѣк, сѣнт прїїміт галант, шезѣї ла масѣ, тѣ дппѣртѣшїїс дїп тоате, шї де ва вреа Дѣмнезеѣ, дп 7—8 септѣмѣні ва сѣ'мі фїе невасть фетїца чеа фрѣмоасѣ шї тотдеодатѣ шї богатѣ, фїїндкѣ ва сѣ фїе клїронѣмѣ вѣтрѣнеї.“

Афѣрїзітѣла де шарлатан о пророчїсе віне. Кѣчї несте вр'о онт септѣмѣні шѣ поменїїз къ зп вілет де пѣнтѣ дела Теодор къ Емма меа. Тот дп ачеа зі прїїмїїз шї зп рѣваш дела ізрїдїкїя локалѣ а зпкїїлѣї меѣ, ла кареї маї адресасем кѣтева скрїсорї де атѣчї, каре дпсѣ тоате мї аѣ венїт ретѣр не дескїсе. Рѣвашѣла ера дела сѣвокѣртѣторїз, шї дѣмі вестеа, къ зпкїїл меѣ дпторкѣндѣсе волнав дела Прага, аѣ мѣрїт де о воалѣ греа, чеї зїк ромѣнїї гѣлвенаре; фїїнд не патѣл морцїї, шїаѣ тестат тоатѣ авереа са зпор кѣлѣгѣрї, пѣмїцї мїсерїкордіанї, іар міе, кѣпоскѣндѣ'мі плекареа че і се пѣреа къ о ам кѣтре чїзѣвк, мї а тестат треї легѣтѣрї де дїгаре соїїл чел маї повїл; аша дар сѣ ам вѣпѣтате а рескрїе сѣвокѣртѣторїзлѣї, каре ера есекѣторѣл тестаментѣлѣї, че соїз

дѣмі маї плаче, ка сѣ'мі трїмітѣ не порѣпчеалѣ.

Дїп зїоа ачеаа зреск къ патїмѣ тѣтѣпѣл. Дїгара чеа дїпгѣїз, мї а фост шї чеа де не зрмѣ, іар легѣтѣрїле де дїгаре че леам ерезїт дела зпкїїл меѣ чел авѣт, ле дїїз спре сѣвенїрѣ (адѣче аминте) етернѣ.

(Дѣпїз ісвор сїгѣр) де Анд. Мѣрѣшанѣ.

Ф Ѣ Н Е Б Р А.

Кѣвѣнт ла дптормѣнтареа Длѣї сѣрдар Александрѣ Раковїцѣ, дп 12. Ізніе 1843, компѣс де D. I. Цепїліе, професорѣл шї вїбліотїкарѣл колецїїлѣї нацїонал.

Не тот мїнѣтѣл кѣте о провѣ ведератѣ къ омѣл е ка іарѣа шї флоареа де не кѣмп: Mors ultima linea regum: Моартеаї лінеа де не зрмѣ а тоате лѣкѣрѣрїле,

Ромѣнїе! іатѣ къ шї Александрѣ Раковїцѣ, кѣпѣла тїперїмїї, подоаѣа повїлімїї шї професорїмїї ромѣнецїї, пѣмаї віазѣ дптре пої! Кѣтре вої тодї м'адресез, пентрѣ-кѣ къ тодїї ам пїердѣт п' зп ма-ре ом.

Ох! де дпкапе врео кѣртїре л' ачест амар феномен есте, къ о маї скрѣпѣлоасѣ сїне грїжѣ деспре сѣлѣтатеа се поате къ п'ар фї амѣрѣт атѣт нїчї сїмѣцїоасалѣї віадѣ; нїчї ар фї прїчїнѣїт атѣта рѣстрїце пѣнѣмаї фамїліеї шї колецїїлѣї, чї шї капїталеї шї дѣреї. Кѣчї дака с'а кѣвенїт ла врео падіе вреодатѣ а се тѣхпнї до рѣпосареа врепѣвї патриѣт зелос, дп-

вѣдат, ценіос ші жѣдекѣтор дрент ші идеат; атѣнчі пьердереа ачестѣ вѣрват се поате пріві ка о тарѣ патѣвъ націоналъ, фоарте аневое де а і се реллпліні ліпса, дн тареле интересе ші тревѣнце, каре днпресор патріа. . . .

Еѣ, ка не піде атривѣте комѣне ла тоатѣ оменіреа лас де а маі спѣне къ Александрѣ Раковидѣ се трѣдеа дн віцѣ приндеаскъ, къ адекѣ ера повіл къ неатѣл, повіл къ рангѣл ші зп професор повіл дн специалітатеа са, прекѣл днкѣ ші маі повіл, ші маі делікат ші дн фісіогноміе ші ла анцеліка са фацѣ, цестеле граціоасе ші моралітатеа філософікъ. Еѣ каѣт аічі вѣ-маі ла мінтеа, ценіѣл ші сентіментеле лѣ; ла сіндівілітатеа ініміі ші ла маѣдіосѣл характер ал ачестѣ тіпѣр непреѣвіт, дісвіедіт дн флоареа прімѣвереі сале, ші апѣс преа де тімпѣріѣ де пре орізонѣл Ромѣніеі! Дар днкѣ, идеалѣ ші одорѣл къѣжпѣлѣві лѣі чел електрикъ де а пѣрѣреа вор фі віі ші аеве дн мінділе, ініміле ші къвінтеле тѣтѣ-рор челор че аѣ авѣт порочіре де а'л къпоа-ще маі де апроапе, кътѣшні де пѣдін де ар фі петреѣт къ дѣксѣл: дестѣл одатѣ пѣ-маі днкаі сѣ'л фі аззіт нещіне не дѣксѣл ворѣнд ші експрімѣндѣсе, дн орі че старе фіе, ші деспре орі че матеріе: тревѣіа сѣ рѣшѣе пентрѣ тот'азна аморат де дѣхѣл лѣі чел не комѣл. —

Капрофесор, Александрѣ Раковидѣ кънд ворѣеа деспре легѣмнтеле соціетѣдїі, не катедрѣ саѣ дн адѣлѣрї, аскѣлѣторїі пѣ сѣ віта оаре не сіне, націа, тімпѣл ші дара са? — Еї сѣ транспортѣт токма дн орїціѣеа націімор антїче! Ел сѣ арѣта къ п'а стѣ-діат леділе дн зпіверсітѣдїі; пѣреа къ ко-ворѣт дн алтѣ лѣте, преѣде шішї креа-

зѣ с'аѣ вѣрѣеде дн поѣ тоате ачеле легале легѣмнтеле: пѣрвеле корпѣлѣзі соціал, кареле зрѣсѣкѣ ферїчіреа фаміліімор, ші а націімор днтреці. О, къ че колоре елокѣ-енте, резонате ші індѣкѣтїве дѣсѣѣла ел не аздіторїѣл сѣѣ чел імпасіонат, кънд ва віта чїнеѣа релїціоаса тѣдїре а аскѣлѣторїімор чѣ'л конѣѣра, къскѣнд ла ел ентѣсіаці де піканта ші вріманта лѣі традиціе, де чел звор лібер де сілодїстікъ ші аналїтїкъ атѣрѣте?!

Дар, ачесте дарѣрї сѣлѣт маі комѣне ші сѣ пот къпѣта маі де тѣлді къ о стѣ-рѣчоасѣ сіліпцѣ ші а се довѣнді къ ѣа стѣдїѣ індѣстрїос. Че фаці дѣсѣ патѣреі ші актелор еї. — Кѣ патѣра, каре пічі сѣ вінде, пічі сѣ къмпѣрѣ къ орї че преѣ с'ар къмпѣ-пѣні. — Фїреа ачѣеа кареа паще атѣт де рар къте ѣа дѣѣаер аша де скѣтп че пѣ сѣ довѣндеѣе къ тоате артїфіцііле саѣ іскѣсї-теле тѣестрїі оменѣці! Че фаці къ патѣра, зік, чеа фоарте крѣдѣтоаре дн таленте екстраордінаре ші ценїі сѣпернатѣрале. несте тот ші не аїреа, чї маі вѣртос не днкѣ целїнітѣл пострѣ пѣтѣлѣт ші парадїпѣ?! —

Дн А. Раковидѣ се аѣла чеѣа днкѣ ші маі тѣлт. Ка зп літерат дѣвѣдат ел пѣ не да вѣпѣіалѣ де врео щїпцѣ сколастїѣ ші рѣтїніерѣ: авѣдіа лѣі чеа вогаѣт де къ-пощїпце ера зп рар ѣепомен. Кѣнд се е-кспрімїа деспре літератѣрѣ, щїпце, арте, едѣкаціе, корѣпціе, стат, дн скѣрт деспре тот, че характерѣ не адеѣѣратѣл ші тареле днцелент ші дѣвѣдат, ел пѣ пісе пѣреа къ ворѣеде ка зп докторат ші премїат дн академіі; чї (де ші пѣ практикъ, днкаї теоретїкъ ші метафісікъ) ка зп азтодідакт, кареле а експерїментатѣ ла тоате щїпцеле ші артеле дн тоатѣ віаца са прїп тоате дѣрїле,

ші саъ конверсат къ тоді върваціи чеї марі античі ші modernі. О че ориџиналъ жѣдекатъ ші інтѣиѣ мѣлтиформъ, че критикъ фундаменталъ ші апалитикъ пѣтрѣнзіе ла орї каре къвѣнт! Че тѣрѣрѣ идеалъ ші сімоџістикъ; кът де адѣккъ маѣестате ші патети къ сімѣивілітате!

Дѣкъ ші маї мѣлт, ка елокѣент, А. Раковидъ вогѣѣа къноџиѣлор пѣ вїодісімістеріа саъ ші ка ѣп рече оратор, ѣніформ ші фѣрѣ варіетате де колоре ші септїменте. Граїѣл лѣї ера ѣп шїр де вїї фїнеѣе ші колорате рѣофїрѣрї дѣ мїї де пѣанѣе нѣъ а орї че пропозїѣи ші аргѣмент ка стреразіле мѣмїнеї. Орї че стїл ші топ фїе, фїлософїк, історїк саъ поетїк, тоате дї ераѣ атѣт де ѣенѣїне ші патѣрале, ка ші къвѣлтѣ ші ворѣа комѣне ла тоѣї оаменїї. — Дар ачел ізвор пекѣрс де імаѣїнаѣїї, ачеле фїлософїче теорїї профѣнде, ачеле ізрїстїче аплекѣрї? Ачеле поетїче креаѣїї де сепсѣрї, ачел непрекъѣетат тѣрепт де нѣъ къѣете? Ах! ѣнде маї сѣнт ачеле фраѣїде ші тїнере септїменте. — Ачеле фачедїї саъ глѣме атавїле, кънд ѣморїче саъ комїче, кънд саркастїче орї сатїрїче, орї дѣ че моѣ ар фї дорїт ѣїнеѣа, саъ оказіа ар фї дѣтр'о дѣс ші дѣфѣѣїшат, орї соѣїї іар фї прїчїнѣїт.

Че съ маї зїк деспре дескѣркатѣл ші рѣофїратѣл зїос ал мїрїаделор лѣї де септенѣе, пропѣшїнд пѣлѣ ла аѣрора евіденѣеї, пе каре тоате ла скѣрѣїа ші тѣрѣрѣ дѣ мїї де форме, тот сѣвліме ші пѣтрѣнзїѣтоаре; дѣторѣжндѣле пѣлѣ ла чел маї дѣпалт град де латѣрѣ ші ефект ка фѣлѣдерїї прїппорї; кънд дела дѣтѣперїкѣл дїспѣтеї, саъ ігноранѣеї пе мѣлѣїа пѣлѣ ла чел маї сепїнї прѣжнз ал дѣделедерїї ші дѣпѣтїмїрїї?

Треѣїа съ фїе ѣїнеѣа преа адѣккъ метафїзїк обсерѣатор, ка съ се поатѣ вѣрѣ шї а рѣзѣї дѣ поїанѣл ідеелор нѣъ, че ле дескоперїа телескопїкѣл сѣѣ ѣенїѣ неѣтѣрѣїнїт; ка съ поатѣ зѣрї ші сѣшї дѣкїпѣїасѣ ачеле преа лїне ші граѣїоасе десре рефѣлѣдерѣрї де елѣганте еспресїї, профѣнде еспїкѣрї ші істечоасе апїкаѣїї деспре орї че сѣѣект с'ар фї дѣтѣмплат а фї ворѣа.

О Doamne, ка соѣ ші компанїе, ѣнде маї сѣнт фамїліарїтатеа лѣї чеа сіпчерѣ, вїоїѣѣнеа лѣї чеа епѣсїатѣ ші мѣстрѣ не сѣжршїт че рѣѣрѣса песте тоатѣ конверсѣїа че о дѣнзіа къ разеле челе дѣѣѣкѣрѣтоаре але мерїтелор персоанеї ші презенѣеї сале, къ врїантѣл сѣѣ талант, магнетїк, — къ аѣавїлітатеа ші ѣенїоїзїтатеа лѣї челе проверѣїале!

О вої, карїї къ мїкроскопѣл аѣїї окїт секретеле патѣреї, саъ къ телескопѣл аѣїї прївїт мїнѣне ле шї мїстерїале еї челе дѣпѣртате, пѣрѣжндѣїсе къ вѣ аоладї на пе нїѣе алте лѣмї, дѣтѣл мїрареа ші екетаза перспектївеї; пѣмаї вої, зїк, вѣ пѣтѣдї дѣкїпѣї ка дѣ че сѣѣрѣ де адѣкѣї ідеї, вїѣ дѣфѣѣїшате, се аолаѣ соѣїї сѣї чеї дѣѣѣїтаѣї де мѣрѣа чеа дѣлче а къѣетелор преа фїне, а ростѣлѣї армонїос ші а граїѣлѣї сіренїк. Кѣѣї, інтѣїтїѣа лѣї факѣлтате пѣ къноѣѣеа гранїѣ імаѣїнаѣїеї, нїчї мѣрѣїнїтѣ монотонїе де вреѣп топ ѣніформ: тоате стїлеле ші фортеле къѣетатївеї ші елокѣенѣеї, дї ераѣ атѣт де фамїліаре, дѣкѣт сѣ пѣрѣа къ лѣ къѣетѣ, чї къ сѣ жоакѣ къ о вїстїрїе де къноѣїнѣе, къ ѣп шїроїѣ де ідеї варїїате ші къ о колоарѣ де еспресїї фериѣїте: шї лѣї, спре а крѣа тоате ачесте мїнѣнї де ідеї, дї преа ажѣнѣеа сѣ і се фї шоптїт шї пѣмаї о ворѣа. —

О свѣлет рѣпосат, ертъчъне; дака кѣтез, ші се кѣвине асть зпї оаръ а'дї дпнѣта чева, есте кѣ, афаръ de некъсѣторіе, преа аї імітат а нѣ не лѣса дпскріс маї нїмік, прекѣт ші Сократ ші алдї вѣрвадї тарї ші скѣтпї оменірії пентрѣ вїртѣділе ші дпцелепчънеа лор: кѣчї кѣ свѣлетѣл с'а дѣс ші предїосѣл тезаѣр ал кѣцетърїлор тале. О кѣт сѣ маї дпшеалъ тодї кѣцї сѣ сѣтецеск дп вѣртѣтеа тіпередїлор; кѣдї жвнї тот амѣпъ соліа дпцелептѣлѣ ші вїртѣосѣлѣ ші дптѣрзіе dїstīnаdїа пропрїе пентрѣ вїторїме.

Атѣт е de перфїдѣ тоартеа, дпкѣт іатѣ кѣ рѣпече діп вѣрфѣл ші кѣлтеа челор маї тѣгѣлїчоасе ші маї глорїоасе пѣдеждї, ші нїмічеце планѣрїле ші челе маї сїгѣре ші маї вїне копвїпате.

Кѣ тоате ачестеа дпсѣ, дпсѣжршїт кѣ дрептѣл кѣ недрептѣл, лѣчаефѣрѣл патріеї нї апѣсе! — Нѣ дпсѣ ка о стеа че ресаре ші не ре'пѣрѣтѣсечеазѣ азѣрѣл черѣлѣ кѣ іdentїка са лѣкоаре ші декор — чї ка чел маї de дѣзвезї тажестос комет, кареле не маї реокїт, се чїркпнцїзѣр прїп хаосѣл етерпїтѣдїї! *Mors ultima linea rerum!*

Тѣчедї клопоте de а маї зрла дп азѣрї сѣрде; тѣчедї дѣїошї пѣрїндї, рѣде ші прїетїнї de а вѣ маї вочї; дпчетадї ші вої стѣденцї: свѣлетешїї лѣї фїї; дпчетадї de а вѣ маї амѣрѣ, охтѣнд de рѣстрїце! Кѣчї декретелор крѣаторѣлѣ ші лецїлор патѣреї сѣнтѣм даторї тоатѣ оменїреа ші крѣатѣра! Тот че пѣтѣм редовѣндї діп ачест трїст феномен, есте de не ам пѣтеа дпцелепцї

dїnтр'ачест проспект вїѣ деспре ванїтатеа ші нїмічїа лѣтїї — ачестеї трекѣтоаре ка зѣбреле трѣпѣлѣ, ші вїселе ші фантазмїле попцїї.

О преа скѣтпѣл меѣ патриот, фїлософ ші коллег! маї прїїтеце дпкѣ оdatѣ, ші лѣтаї, о атїкалѣ салѣтаре, маї painте de а ne маї реvedea дѣпѣ пѣдїне, зїле саѣ апї, нѣ шїѣ. —

Прїїтеце злїта сѣрѣтаре дп моментѣл деспѣрцїрїї трѣпешїї, кѣнд пѣлечї прїп дппѣрѣдїа черѣрїлор, не зпде аї зѣврат дела пої, преа кѣрѣнд пѣрѣсїндѣдїї патрїа ші паdїа че атѣт de тѣлѣ ле подобїаї, ле фососїаї ші ле ізвїаїї! Паос дѣрѣжвееї ші предїоаселор рѣтѣшїде че не маї лашї дп сѣпѣл пѣтѣнтѣлѣ, кареле не а крескѣт!

Л и т е р а р .

Кѣртїчїка de рѣгъчъне вестїтѣ ла Nr. 29 аї ачестеї Фої, прїп дптревенїреа зпор дппредїзѣрѣрї дплеснїтоаре се вїнде нѣтаї кѣ кѣте 36 крї арцїнт легатѣ кѣ хѣртїе тесквїтѣ ші азрїтѣ не марцїнї провѣзѣтѣ кѣ теакѣ de хѣртїе таре. Се афѣ de вѣпзаре ла D. професор Александрѣ Гавра дп Арад, кѣт ші ла азкторѣл Moїсе Ноак дп К. Хомород. Редакцїа фоїлор ротѣпешїї дпкѣ прїїтеце вѣкѣрос сѣвскрївенцї ла зїса кѣртїчїкѣ.